

Observatoriul iese de două ori în săptămână, Miercuri și Sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 an întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dus la casa cu 1 fl. mai mult pe an — trimis cu poșta în întru luna monarhiei pe 1 an întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinătate pe 1 an 10 fl. sau 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sau 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politic, national-economic și literar.

Anul IV.

Orice inserate,

se plătesc pe serie sau linie, cu litere merute garmondu, la primă publicare câte 7 cr., la a doua și a treia câte 6 cr. v. a. și peste aceea 30 cr. de timbru la tesaurul public.

Prenumeratiunile se pot face în modurile cele mai ușoare prin assemnatiunile poștei statului, adresate de a dreptul la Redacțiunea Diariului

„Observatoriul” în Sibiu.

Nr. 16.

— Sibiu, Sâmbătă 21/5 Martie. —

1881.

Către alegătorii romani din Transilvania!

Comitetul electoral central din Sibiu, emis de către conferința generală electorală din 1878, terminându-și lucrările sale preparative, convoca o adunare generală a alegătorilor romani din Transilvania pe 12 Mai c. n. a. c. la 10 ore a. m. la Sibiu.

Obiectul conferinței va fi stabilirea atitudinii alegătorilor romani față de alegerile procsime electorale.

Sperăm că conferința va fi cercetată într-un mod demn de importanța cauzei.

Sibiu, în 1 Martie 1881.

Comitetul electoral central:

Nicolae Popea,
president.

Georgiu Baritiu,
secretar.

— Aflăm pe cale privată, că comitetele și cluburile colegiilor electorale primă instrucțiune precise, după care au a se conforma la alegerile delegaților, câte doi din fiecare colegiu, că acelea se se face în tota regulă, în cât se se potă dice cu totu dreptul, că dacă în conferințe de acestea nu e reprezentată însăși națiunea românească din Transilvania, este cel puțin numărul alegătorilor de naționalitate românească. Acelea instrucțiuni se vor publica în cluburi și ne place a crede, că alegătorii le vor afla de just și acomodate în pregătirilor.

Totu cu această ocazie se confirmă scirea, că alegătorii romani din Banat și din comitatele Ungariei locuite de romani vor ține în aceeași zi de 12 Mai st. n. conferința electorală respectabile.

La convocarea conferinței electorale.

Sibiu. Tota lumea se adună, tota lumea se consulta, se agită în speranța de a o nemeri mai bine.

Dioa conferinței generale a alegătorilor romani, din colegiile transilvane este defăptă pe 12 Mai st. n. precum sunt fixate și dilele de alegeri ale delegaților (numai câte doi din fiecare colegiu), cum și dioa până când comitetul de aici are se fia informat. Ni se pare că suntem bine informați despre o conferință de alegători romani din Ungaria și Banat, ce se va ține totu în 12 Mai. Cumcă asta-data nu si va putea mantui nimeni urechi a cu pretestul întârzierii, se va învedera la timpul sau din raportul comitetului electoral central, cu care va veni la conferință. Până atunci afle locu aici numai următoarele informații documentate.

Fiindcă comitetul ceruse încă din 1/13 Februarie 1880 informații dela vreo 32 de bărbați din diverse parti ale țării, relative la condițiile în care s'au afla colegiile electorale, vedându pe la începutul lui Iulie, că abia i răspunsă vreo șapte înși, de alta parte că din arhivele ministerului de interne ni s'a denegat rotund comunicarea listelor electorale, comitetul mai dete în Iulie următorul cerculariu.

Prea onorate Domnule!

Comitetul electoral central de aici, încă cu scrisoarea din 1/13 Februarie a. c., s'a adresat către P. O. D-ta, că se binevoiesc a procura date exacte din listele electorale despre numărul alegătorilor romani, alegătorilor magiari și alegătorilor sasi, și a ni le comunica cât s'ar fi putut mai curendu.

Dupa ce înse P. O. D-ta, de sigur înpedecat fiindu, nu ne-ai onorat încă cu răspuns, și după-ce

credem, că acum în totu locu se voru fi terminat lucrările cu rectificarea și stabilirea definitivă a listelor electorale: așa ne luăm încă-odată permisiune de a ve rugă, se binevoiti a lua în considerație adresa ce v'am comunicat încă în 13 Februarie a. c., și onorându cu răspunsul, se aveți bunătate a ne împărtăși datele cerute până cel mult în 30 Septembrie a. c., spre a putea face apoi pași ulteriori în cauză electorală, de care ne ocupăm.

Dacă înse v'ar fi preste potința de a ne împărtăși aceste date, atunci încă ve rogăm, se ne înștiințați în câteva cuvinte despre acesta.

Primiți expresiunea considerației și stimei ce ve păstrăm.

Sibiu, 19 Iulie 1880.

N. Popea, pres. Dr. Hodosi, secr.

După ce comitetul vedu, că oamenii stau în cumpene, se îndoiesc, sunt prepuitori, nu voru se pricepa, că dela o simplă numărare de alegători nu potă urma perirea lămurii; comitetul în ședința sa din 1 Noiembrie și în altele următoare luă în discuție cele 17 rapoarte câte i veniseră până atunci, câteva simburose și multu instructive, altele foarte supărătoare, căci pe respectivii dădă rapoarte îi costă multă alergătură și chiaru spese, până se fia în stare de a pune mană pe listele electorale. Rezultatul acelor deliberări fu cerculariul ce urmădea mai la vale, care înse s'a expedat mai întâi la 22 bărbați numai în 25 Noiembrie, la alții și mai târziu, după cum îi veniau informațiile și după alte înpregătiri delicate. Destul că până în 5 Februarie a. c. s'au trimis la 33 de înși.

Acela suna:

Onorate Domnule!

După toate informațiile venite acestui comitet electoral în cele din urmă 2 luni, din diverse parti ale Transilvaniei, suntem aplecați a crede, că listele electorale sunt verificate deja pentru toate cele 75 de colegii din această țară. Totu-odată ni se face cunoscut, că acele liste se afla mai sigur și se potă face din ele mai ușor estrase la pretoriile comitatelor și respective la primăriile acelor cetăți și orașe sau orașele, cari se bucură de dreptul reprezentativ în legislativă Ungariei. Din aceste cauze subscrisul comitet se vedu îndemnat a-si concentra totă activitatea de a dreptul spre acele pretorii și primării, pentru că cu modulu acesta simplificat, se-si potă ajunge scopul cât mai curendu.

S'a observat în timpul din urmă, că unii alegători stau la îndoială și întreba, că spre ce scop se ceru acele estrase din listele electorale. De cumva s'ar afla și în cercul d-văstră cineva, care se stea la îndoială în această privință, sunteți rogati frățiesc, că se nu ve pregetați a-i încredința, că din această colecție simplă de date statistice nu potă se urmădi nici unu reu pentru alegători și cu atât mai puțin pentru națiunea noastră. Se simte înse necesitatea înperioasă de către totii bărbații noștri de orice opinie și color politică, că se ne castigăm acele date statistice pentru orice casu, spre a vedea ceva mai limpede, încă în cel mai apropiat viitor. Nime se nu prepuna, că dora s'ar încerca a se face nici cel mai mic pasu, fără scirea și expresă învoire a colegiilor electorale, după informații pre cari au se le ia fiecare la timpul sau dela o conferință generală, compusă în tota regulă din toate cercurile în cari se afla alegători romani.

Până acumă ne venia informații satisfăcătoare abia din 1/3 parte a cercurilor electorale transilvane. D-văstră sunteți în pusețiunea favorabilă de a ne putea castiga datele necesare din cercurile electorale în cari este împărțit comitatul (sau cetatea ori municipiul, ori din cercul electoral în

care ve aflați) d-văstră. Nu se cere tocma catalogul întregu alu d-loru alegători, ci numai: a) specificarea lor după cele 3 naționalități, enunțată în cifre pentru fiecare, că se se vedă proporțiunea, b) specificarea după condițiunea socială de nobili sau nenobili, în secume după privilegiul lor de secui liberi și neliberi, fosti iobagi.

Pe lângă adunarea datelor statistice despre numărul alegătorilor în sensul sus atinsu, se mai cere nesmintit, că în fiecare cerc (colegiu) electoral, în care se afla alegători romani, mulți sau puțini, se se formeze de pe acum cluburi și din aceste se se compună comitete electorale de câte 3, 5 și cel mult 7 membri, dintre cei mai inteligenți, mai activi, mai discreți și cari țin în cugetu curat la partidă noastră națională în alegeri. Cerendu dela membri discreți, nu facem nimicu mai mult, decât ceea ce facu ori unde toate partidele politice, cari de si nu-si ascund scopul finalu, mișcările acțiunii înse reman în secret până la unu momentu datu. Această atitudine este cu atât mai necesară la partidă noastră națională, cu câtu scim cu totii, la câte tentațiuni au fostu supuși și până acumă în toate perioadele electorale, alegătorii din mijlocul poporului românesc.

Ve invităm deci și ve rogăm, că în comitatul (municipiul) în care ve aflați d-văstră, se binevoiti a lua inițiativă spre a se compune atât un club în care se se discute din nou cestiunea alegerilor din toate punctele de vedere, cât și un comitet, care se se pună îndată în contielegere cu comitetul central de aici.

Acelu comitet filial pre lângă alte probleme cu a caror rezolvire va fi însărcinat după ținerea ședinței generale, va îngriji deocamdata pentru executarea ori caror instrucțiuni speciale ce ar merge de aici după înprejurări, apoi pentru convocarea clubului ori cându se va afla de lipsă, în fine pentru alegerea unui delegat plenipotent, spre a participa la conferința generală a partidei noastre naționale.

Odată comitetul d-văstră ales și constituit, acela ne va transmite listă membrilor sei, care aici se va ține în evidență pentru întreaga campanie electorală. Corespondențele se voru înainta la adresă a președintilor respectivi, și prin acestia la adresă a președintelui dela comitetul central de aici, trecându-se regulat într-unu registru.

Sperăm că ne veti face plăcere în interesul cauzei de a ne informa cel mult până în 15 Decembrie a. c. st. n.

Suntem cu totă stimă frățiesc

Sibiu, 1 Noiembrie 1880.

Comitetul electoral central.

N. Popea, pres.

G. Baritiu, secr.

— Sibiu. (Dela Asociațiunea transilvană pentru literatură română și cultură poporului român.) În cei 6 Nri ai foiei „Transilvania” publicati până acum și trimisi la membrii actuali ai Asociațiunii, se coprinde toate actele adeveritoare de activitatea ei dela August 1880 încôce. Fiind că Nrii 7 și 8 voru esi numai pe Aprilie, scotem aici în interesul publicului unele concluse ale comitetului luate în ședința sa ținută în 28/16 Febr. a. c.

Ad Nr. 34/1881. Dn. vicariu alu Silvaniei Alimpiu Barboloviciu transmite sub dată din 16 Ianuarie a. c. protocolul lătu în ședința adunării generale a departimentului Nr. XI ținută sub preșidiul d-sale că directoru, în Simleul Silvaniei în 22 Iulie n. 1880. Din acelu protocol aflăm, că după fostul actuar alu depart. dn. Dan. Delleu si-a datu dimisiunea motivată, adunarea o a si primitu; era după ce se ceti protocolul adunării generale ținute la 16 Iulie 1878 în Basesci (Ilyésfalva), preșidiul rogatu se dea informație despre executarea deciziunilor luate în acea adunare, acesta descopere cauzele care se pară a fi fostu foarte grave, pentru care adunarea destinată a se convoca pe a. 1879 la comună Ciseru, nu s'a

potutu tiné, precum nici ale comitetului, nu a fostu cu potintia nici executarea decisiunilor luate in adunarea dela Basesci. Dupace periodulu de 3 ani alu activitatii comitetului expirase, adunarea procede la alegere noua de 6 membri actuali, de 4 suplenți si unu actuariu; loculu adunarei generale pe 1881 se defige la comun'a Cehu in septeman'a dupa Rosalii; se mai decide, cá membrii comitetului se fia convocati ad personam, éra publiculu atátu prin diarie, cátu si prin dd-nii protopopi.

Conclusele adunarei gener. din despartimentulu XI se iau spre sciintia; alegerile membrilor comitetului se confirma pentru periodulu prevediutu in regulamentu.

Ad 35. 36. 39. Invetiaceii de meserii cu subvențiunea societatiei Transilvani'a si anume: de cojocaria, Nicolae Campeanu in Sibiiu; Todoru Maioru de cismaria la Székely-Keresztur; Joanu Ratiu si Nicolae Comsia, ambii din comun'a Racoviti'a, aflatori in Sibiiu la maistrulu mesariu Josef Bell, — substernu atestatele lor de invetiatura si portare buna, anume acesti doi din urma prin mijlocirea domnului parochu Petru Florianu.

Atestatele fiindu satisfactorie, sunt a se conservá in archivu, pâna candu se voru transpune alaturea cu alte, la societatea Transilvani'a.

Ad 43/1881. Dn. canonicu Elia Vlassa, nou alesulu directoru alu despartimentului Nr. XX din Blasiu transmite protocolulu siedintiei subcomitetului, tinute in 16 Ianuariu, coprindietoriu de cinci puncte, dintre care se vede, cá dupa-ce domnulu canonicu Elia Vlassa insiste ca perseverantia asupra dimisiunii sale, subcomitetulu s'a constituitu numai in modu provisoriu, alegendu-se de cassariu dr. Joanu Ratiu, éra de notariu Elia Chirila; mai departe cá pâna in 13 Iuliu an. tr., dela 25 membrii s'au incassatu 155 fl., mai tardiu la doue ocaziuni alti 35 fl. v. a., care sume s'au si inaintatu la cass'a Asociatiunii trans. Dupa acestea se iau in discussiune cercularele si intimalele comitetului centrale din 7 si 24 Dec. cum si script'a comitetului espositiunii, si se decide, cá spre a inaintá mai cu bunu rezultatu scopurile respective, pe 11 Febr. st. n. se se convóce o adunare extraordinaria a despartimentului; in fine se comunica in copia si consemnatiunile membrilor fundatori, pe viétia si ordinari din Blasiu si de prin vecinatate in numeru de 31, afara de cei cari au tramisu tax'a de 5 fl. de-a dreptulu la comitetulu centrale din Sibiiu.

Conclusu. Tóte lucrurile subcomitetului Nr. XX coprinse in acelu procesu verbale alu seu, se iau spre placuta sciintia, cu atátu mai virtosu, cá densulu este unulu dintru acelea puține, care prin activitatea lor patriotica si nepregetatória dau exemplulu celu mai demnu de imitatu.

Catalogulu membrilor s'a transpusu redactiunei Transilvaniiei, spre a regulá dupa acela espeditiunea exemplarielor.

Ad 53/1881. Protocolulu adunarei generale a despartimentului Nr. VI din Dev'a, tinute in 4/16 Dec. 1880 insoțitu de raportulu d-lui protopopu Joanu Papiu alesu directoru in aceeași siedintia. Din aceste acte ese, cá fostulu directoru dn. dr. Lazaru Petcu din diverse cause nu a fostu in stare, necum se convóce vre-o adunare generala, dupa cea din urma tinuta la Hunedór'a in 29 Juniu 1876 adeca inainte cu 4 1/2 ani, dara in acelasiu timp nu nici macaru subcomitetulu nu s'a potutu intruni, prin urmare nici nu s'a lucratu nimicu, si cá actele se afla in disordine, éra acum si adunarea acésta este convocata fara nici-o programa. — Dupace se alege unu actuariu si se decide a se face parastasu pentru sufletulu lui dr. Josifu Hodosiu, adunarea pasiesce la alegerea de directoru si de membrii ai subcomitetului, dupa-ce periodulu celui vechiu a expiratu; éra apoi ascultatu fiindu raportulu cassariului, despre starea cassei, acesta transpune nou alesului directoru sum'a de v. a. fl. 28, inpreuna cu tóte actele prezentate adunarei prin dn. directoru in numeru de 156 bucati, care se dau in grij'a si raspunderea nou alesului actuariu, spre ale pune in ordine si ale dá in revisiune subcomitetului. Loculu viitórei adunari generale a despartimentului se anumesce Dobr'a.

Dn. Joanu Balomiri refusa verificarea protocolului, din cauza cá acela nu coprinde si numele membrilor, cáti au participatu la acea adunare.

Conclusu. Alegerea noului subcomitetu si a directorului seu se confirma.

Celelalte puncte coprinse in protocolulu acelei adunari se iau spre sciintia cu acea observatiune din partea acestui comitetu centrale, cá numerulu considerabile alu barbatilor romani de cultura superiöra, domiciliati pe o parte mare a teritoriului, din comitatulu Hunedórei, va sci se si concentre poterile sale si pentru inaintarea scopurilor asociatiunii nóstre, cu atátu mai virtosu, cá sententi'a: „Ajutate singuru si atunci iti va ajutá si Ddieu“, este si remane adeveru eternu.

Ad 59/1881. Raportulu d-lui professoru Dr. Const. Moisilu dela Naseudu, din 8/2 a. c. in care adeveresce primirea cercularielor si intimatelor acestui comitetu inaintate de aici incependu din 18 Sept. a. tr. sub Nrii 236, 369, 377, 381 et 1880, apoi sub 9 din a. c. la cari tóte observá, cá in tinutulu Naseudului inca nici pâna in dio'a de astadi nu este infintiatu despartimentulu prevediutu in unele decisiuni ale adunarilor generali; éra cerculariulu de sub Nr. 369 i'a data ocaziune de a mai face o incercare pentru infintiarea unui subcomitetu, cere inse dela comitetu consiliu si respective implinirea de 4 conditiuni.

Conclusu: Dupa matura deliberatiune si campanie a tuturor punctelor coprinse in susu citatulu raportu alu d-lui professoru Moisilu se decide, cá se i se raspunda la tóte in sensulu respectivilor §§. ai statutelor si in consunetu cu unele concluse anteriori, luate de cátra 2 adunari generale.

Relative la trimiteria fóiiei „Transilvani'a“ pentru Naseudu si districtu, Redactiunea este autorizata a tri-

mite gratis la cele 2 bibliotece dela gimnasiu, éra in privinti'a altor espeditiuni din acea fóiia are a se conformá esactu decisiunii luate in adun. gen. dela Turd'a, si a luá de basa list'a membrilor estrasa din registrele cassariului; in prevedere inse, cá in Naseudu se voru inscrie membrii noi, se se puna la dispositiunea d-lui professoru Moisilu 10 exem. spre a le avé de indemana la inscrierea noulor membri.

Ad Nr. 69/1881. Dn. advocatu Alexandru Filipu, directorulu despartimentului Nr. VII dela Abrudu transmite pe lănga comitiv'a sa din 10 Febr. 1881 procesulu verbale alu adunarei generale tinute la comun'a munténa Buciumu, sub renumit'a Detunata, escusandu pe subcomitetu pentru intardiata transmitere cu nisce inpregiurari si pedeci locali, prin care se causase perderea insemnarilor facute cu scopu de a compune din ele processulu verbale.

Din cele optu puncte ale acelu protocolu se constatá, cá dupace si acésta adunare se vediu necesitatea a si alege notariu ad hoc in loculu celui ordinariu absentatu din caus'a morbului, citindu-se rapórtelu despre activitatea de preste anu a despartimentului si despre starea cassei, se alege o comisiune de 8 membrii pentru conscrierea de membrii noi si incassarea taxelor, ceea ce se si intemplá cu rezultatu frumosu, cáci dela 15 membrii s'au incassatu 75 fl. dela 2 membrii noi pe viétia, anume dd. Alexandru Danciu, proprietariu si directoru de mine si Simionu Caianu medicu montanu câte 100 fl., éra dela alti 8 d-ni cá membrii noi ordinari câte 5 fl. si câte 1 fl. pentru diploma, in fine dela 3 membrii ajutatori câte 1 fl.; totu atunci dn. directoru A. Filipu declará, cá spelele despartimentului le va portá d-sa din alu seu, ceea ce se si primesce cu aplause; éra dupace se reintregi comitetulu alegendu-se in loculu repaus. Simionu Balintu in unanimitate, dn. Josifu Jurc'a din Rosi'a, si de controloru dn. Dionisiu Balosu, de locu alu viitórei adunari gener. fu anumitu opidulu Zlatn'a, adunarea gener. fu inchisa de cátra directoru in ordine buna.

Conclusu. Resultatele adunarei generale a despartimentului Nr. VII dela Abrudu se iau spre placuta sciintia, cá unele care facu onóre patriotismului confratiloru locuitori din acea regiune. Sumele memorate in processulu verbale s'au transpusu la cass'a centrale a Asociatiunii cu ocaziunea adunarei generale de Turd'a. Nou alesulu membru alu subcomitetului se confirma.

Ad Nrii — In urmarea concursului publicatu pe terminulu de 15 Februariu st. n. a. c. pentru 2 ajutórie de câte 25 fl. v. a. din cele 16 câte se dau dela societatea „Transilvani'a“ pentru invetiaceii dela 8 feluri de professiuni, s'au prezentatu pâna la terminu 21 de de tineri cu suplicele lor; éra unulu dupa terminu la 12 dile. Dintre acestia 7 insi n'au produsu nici unu testimoniu scol., éra 6 insi numai testimonie de câte 2 sau 3 cl. normale; inse fiinducá generos'a societate Transilvani'a cere intieptiesce de conditiune absoluta, cá concurentii la ajut. sale anual se fia terminatu cu lauda, daca nu mai multu, celu puținu 4 cl. norm. (primarie); de aceea numai suplicele tinerilor c. au prod. testimonie de 4 cl. normale, pe langa aceea au implinitu si celelalte conditiuni prevediute in concursu, sunt a se luá in consideratiune.

Ajutóriele de câte 25 fl. se votédia in unanimitate:

1. invetiaceului de fauraria Dionisiu Georgiu Popu de nascere din Basesci (Illéfalva) comit. Selagiului, nascutu in 1863, asiediatu pe langa contractu la maistrulu Robertu Micola in orasiulu Zelau.

2. J. Morariu n. in comun'a rurala Fofeldea com. Sibiiu, asiediatu cu contractu la maistrulu Carl Ott in Sibiiu.

A u s t r i ' a .

— Vien'a. Intre numerocele cestiuni de natura diferita, din câte agitédia si spiritele locuitorilor din provinciile propriu austriace, se póte sustiné cu totu-dreptulu, cá nici chiaru cele finantiali si national-economice nu irita atátu de multu, cá cestiunea limbei si a nationalitatiei popóralor negermane.

Pâna a nu intrá cehii in senatulu imperiale pe lănga conditiunile sciute si pâna a nu face ministeriulu Taaffe natiunei ceche concessiunile nationali intru totu conforme articolului 19 din constitutiunea austriaca dela 1867, partid'a pangermanista si centralista, carei ii place fórte a se inpená pe sine cu titlulu de „liberala“, precum face si cea din Ungari'a, se consolase cu speranti'a desiérta, cá daca voru remanea in capulu guvernului totu ei si voru exercitá diverse pressiuni maiestrite asupra nationalitatiloru, in fine acestea se voru dedá érași cu jugulu vechiu, voru renuntiá successive la limb'a lor materna si in cursulu diecimiloru de ani voru adoptá limb'a germana nu numai cá limba a statului, ci si cá limba materna. Fiindu-cá pangermanistii s'au insielatu greu in presupunerile lor, cáci nu potu prepará mai bine calea Germaniei cátra Prag'a si Vien'a, diarieleru nu mai cunoscú nici-o margine intru insultarea si calumniarea celorlalte popóra, in acelasiu timp capii lor cu professorulu dr. Herbst in frunte, se cérta cu cehii si cu slovenii, in comisiuni si in parlamentu cu atátu ura si urgia, in cátu foile satirice au inceputu a si bate jocu de ei comparandu'i cu jupanese rele de gura, care punu manile in sioldu si spumega certandu-se. Dara in

fine celelalte popóra sunt prea decise a nu mai suferi cá se fia tractate si de aci inainte numai de animale puse la jugu, la hamu, sau insielate, cá se duca tóte grentatile imperiului, si spre respalata se li se dea cu biciulu, éra subsistentia se aiba numai atáta cátu cade in sfarmituri din mesele nemtiesci si unguresci. Ei vréu cu ori-ce pretiu federalismulu, inse pe acelu federalismu sinceru, care se póte realisá fara a debilitá cátu de puținu soliditatea si tari'a monarchiei, ci are tocm'a se o consolidadie si mai multu, facendu cá necesitatea existentiei si infloririi sale se petrunda in consciinti'a tuturor popóralor si tieriloru din care este ea compusa.

In parlamentulu austriacu mai curge inca si alta discussiune ferbinte si amu potea dice fórte uritiósa, asupra invetiamentului in scóle poporane, elementarie. Dupa legea ce se afla in vigóre, pruncii obligati a merge la scóla in etate de 6 ani, au se frequente optu ani. Acestu periodu se pare la multi, chiaru si guvernului actuale prea lungu, cá obligatoriu sub pedépsa, de aceea voiescu se lu reduca la siese ani. De argumente pro si contra dispuu ambele partide; se pare inse cá precumpanescu ale celoru cari militédia nu mai pentru siese ani, cáci ei iau in de aprópe consideratiune pe lănga saraci'a poporului, miile de interese ale familiiloru, precum si marele adeveru enuntiatu de curendu in Franci'a, cá pe cátu timpu statulu insusi nu se afla in positiune de a infintiá elu insusi scóle si a platí pe toti docentii, ar fi o tirania a impune poporului sarcine, pe care nu le póte portá de locu.

De altumentrea cestiunea scóleloru poporane este pusa si in Germani'a din nou la ordinea dilei si inca cá cestiune de prim'a ordine. Au inceputu adeca se cunósca si germanii cu Bismark in frunte, cá este contra-dicere mare a voi invetiamentu obligatoriu, dara a nu voi cá se lu dai gratuitu. Atáta numai, cá precum in Ungari'a si in Austri'a, intocma asia si in Germani'a de câte-ori se pune la ordinea dilei caus'a scóleloru, totudeauna o incurca, innóda si confunda cu alte cestiuni si scopuri politice, nationali si confessionali. Asia de ex. scie tóta lumea, cá in Ungari'a sunt prea decisi a es-terminá prin scóle tóte limbile materne si nationali, fara urma, éra daca s'ar potea, alaturea cu limbile se exterminé si câteva confessiuni religiose. In Austri'a scopurile sunt cam analóge cu cele din Ungari'a, numai cátu acolo au datu cu totulu de alta resistencia, éra nu numai de mamaligari. In Germani'a au de scopu a cassá nu numai mii de scóle confessionale, ci si catechisarea de prin scóle, asia precum incepura in Franci'a; intr'aceea tinerimeí catolice se i dea o directiune cá aceea, in cátu se invetie a si despretiui chiaru religiunea sa.

— Cestiunea Dunareana érași vine la ordinea dilei. In tomn'a trecuta comisiunea convocata la Galati luase 10 protocéle asupra discussiuniloru sale, din care inse n'au esitu nici-o invoiéla definitiva, precum se cunósce din protocélele publicate. Guvernulu si diplomati'a din Vien'a e ingrijata, cá nu va potea pune man'a pe Dunare pâna la gurile aceleia. „N. freie Presse“ si dupa ea „Telegrafulu“ din Bucuresci are despre acésta cestiune urmatorieleru:

„Neue freie Presse“ revine in numeru'i dela 24 Februariu asupra acestei cestiuni si publicandu protocélele siedintielor 7, 8, 9 si 10, cu care s'au terminatu desbaterile comisiunei dunarene din sesiunea trecuta — cáci protocélele celoru siése siedintie de antaiu le-a publicatu inca din Ianuariu si le-amu reprodusu si noi — le insoțiesce cu urmátorele comentarii, cari nu sunt nici cum de natura a inveseli opiniunea publica din Austri'a:

„La 9 Ianuariu am publicatu cele de antaiu siése protocéle ala siedintielor, pe care comisiunea dunaréna, sporita, conformu articolului 55 alu tractatului dela Berlin, prin delegatii Stateloru tiermurene, le-a tinutu spre a desbate asupra regulamentului de navigatiune. Avemu acum inaintea nóstra protocélele celorlalte patru siedintie, cu care comisiunea dunaréna si-a terminatu prim'a ei sesiune. Resultatele inscrie in aceste protocéle ale celoru din urma patru siedintie, confirma din nenorocire convingerea exprimata de noi chiaru dela publicarea intaielor protocéle. Nu s'a vorbitu de cátu fórte puținu de ante-proiectulu austriacu si mai toti delegatii isi dau ostenéla cu cea mai mare ingrijire, d'a inlatura ori-ce otaríre in principiu. Decisiuni reale nu s'au luat, de cátu numai asupra unor cestiuni secundarie, si chiaru in ultim'a siedintia reprezentantele englesu, colonelulu Siborne, nimici ilusiunile acelora, cari erau óre-cum de parere, cá infintiarea comisiunei micste era unu lucru aprópe otarítu. Si in privinti'a cestiunei

numirii inspectorilor, precum și asupra competențelor asiă numitei comisiuni meste, nu s'a potut ajunge la nici o înțelegere. Cea mai mare parte din propuneri au fost primite de reprezentanții poterilor numai ad referendum. Reprezentantele Austro-Ungariei, baronul Haan, 'și-a dat în adeveru' cea mai mare ostentă spre a apăra interesele monarhiei la Dunarea de jos și a fostu pre cătu se pôte de bine sprijinitu de delegatul Germaniei dr. Arendt. Dăra majoritatea comisarilor, adică Engliter'a și Russi'a cu suit'a lor de State mici tiermurene, Romani'a, Serbi'a și Bulgari'a, au fostu mai în tôte cestiunile contra Austriei, de a carei parte n'au statu într'unu chipu credinciosu de cătu Germani'a și Itali'a, pe candu Franci'a și Turci'a treceau candu de partea unui grupu, candu de a celuilaltu. Din nenorocire se pare înse, că și Itali'a, alu carui comissariu bine-voitoru nou, d. Simondetti, a fostu rechiamatu din Galati, voiesce se tréca acum și ea de partea protivnicilor Austriei.

„Dupa o otarîre luata în a noua siedintia dela 1 Ianuariu, lucrările comisiunei voru trebui se reincépa la 15 Aprilie, éra comitetulu executivu va trebui se'si reia actiunea sa la 15 Martiu. Dacă sesiunea va fi deschisa de faptu la 15 Aprilie, acésta este o cestiune, care devine indoiósa în urm'a otarîrei luate în a diecea siedintia, că-ci convocarea comisiunei de cătra comitetulu executivu va trebui se se efectuedie la 15 Aprilie numai în casu candu acestu comitetu va fi dobanditu convingerea sicura, că toti delegatii sunt în positiune a lua parte la discussiunea definitiva a regulamentului.“

Astfelu dăra, de unde diarele vienese se aretau până aci sicure că Austri'a va reusi cu ante-proiectulu ei, acum au începutu a se areta descurageate, temendu-se a perde chiaru și concursulu Italiei, pe care noi nu l'am socotitu înse nici-odata de pozitivu.

— Certe vrasmasiesci din parlamentu, care acuma tînu cu anii, au petrunsu și astadata în salele universitatiei. Dnii studenti de nationalitate germana se paru decisi că se puna ei tiér'a la cale. Professorulu Lienbacher tinuse unele prelegeri despre instructiunea poporana, făcîndu aplicari critice la pretensiunea opozitiunei; ddni studenti aflara o mare întieptiune într'u a se aduna în sér'a din 26 Februaru la locuinti'a numitulu profesor, că se'si bata jocu de elu prin mierloitori și urlaturi de pereat. Politi'a sparse pintre ei cu arm'a inpumnata și arestă pre cătiva. În 28 studentii arestati au fostu escortati în prinsórea tribunalului că acusatii pentru rebeliune. În aceeași di se adunara vreo 800 de studenti cu scopu de a merge se vedea pe cei arestati. Politi'a interveni din nou, cum și rectorulu universitatiei. Sciri ulterióre se astépta.

Romani'a.

— (Lege de montanistica pentru Romani'a). Atātu înainte, cătu și mai virtosu dela închiaterea tractatului dela Berlinu și sactiunea independenției Romaniei, ne venisera diverse întrebări, despre o parte dela tineri din Romani'a, doritori a se prepară și perfecționă în metalurgia cu tôte ramurile ei, éra de alt'a dela montanisti de profesiune din Transilvani'a, cari dorescu a fi aplicati, a dá valóre sciintiei lor și a desvóltă activitate în minele Romaniei, câte se voru deschide în viitoriu. Pentru tineri anumiseram unele academii de montanistica din cele mai cercetate și laudate; pe ardeleni îi reflectaramu la tóta ocaziunea, că pe cătu timpu nu existe o lege montanistica în Romani'a, nu pôte fi vorba, necum de exploatare de lucrare în sinulu pamentului, dăra nici macaru de explorare, de cercetare (nemt. Schurf), cautare dupa mineralii, că-ci nu te sufere proprietarii locului.

În fine éra unu proiect de lege montanisticu depus la biurulu senatulu Romaniei de cătra ministrulu lucrarilor publice, spre a se dá în desbatere și deliberare. Acelu proiectu s'a publicatu în „Monitoru“ romanesce, éra în „Curierulu finant.“ și francesce; de altumentrea judecandu chiaru din testulu lui, proiectulu întregu se pare a fi mai multu o compilatiune din vre-unu originalu francescu. Franci'a are lege montanistica buna; urm'a va alege, dacă aceea pôte fi aplicata întocma și în Romani'a, séu că tiér'a o va patí și cu acésta că cu multe altele împrumutate și importate de aiea, și precum o patu ungurii cu multime de legi împrumutate, că schimbă și cîrpescu mereu la ele, până ce s'au alesu din mai multe o adeverata confusiune babilonica, o pedépsa aspra pentru functionari și mai aspra pentru publicu.

Dăra se nu preocupam, se nu dascalim noi pe nimeni, de aici dintre muntii nostrii, ci se ne îndestulam a permite o specie de prolegomena ce aflam în „Curier. fin.“ pusă în fruntea proiectulu, după care vomu reproduce pe acesta:

(Legea pentru exploatarea minelor în Romani'a) — Un'a din industriile care au facutu înca de sutimi de ani se stralucéscă prin avuti și prosperitate multe natiuni din Europ'a și de preste Oceanu, este fără indoiéla industri'a exploatareii minelor. Candu civilizatiunea érá înca în fasie, candu progresulu industriilor érá fôrte mesuratu, omulu totusi nu se multimea numai cu exploatarea suprafeții pamentului; elu strabatea în interiorulu lui, îi desgropă avutiile seminate acolo de natura, cautandu a satisface trebuintele din ce în ce crescende ale societății. Astfelu a lătu pretutindeni o mare desvóltare industri'a exploatareii minelor, industri'a extractivă; mine de carbuni, mine de metale pretioase etc., au fostu pe rendu deschise, sistematicu exploatate, și adi popórale se potu feliță de bogatiile ce ele revarsă, de beneficiurile ce ele oferu la sutimi de mii de ómeni, carora le procura o munca cinstită și producătoare.

Din punctulu acesta de vedere, Romani'a a ramas înca fôrte multu înapoi a mai totoror statelor europene. Industri'a manufacturiera ne lipsește și adi aprópe cu desevsire; industri'a extractivă, se afla în aceeași stare primitivă. Ne-amu marginitu cu totii în cerculu numai alu cultivării industriei agricole; și acésta înca se afla într'o stare primitivă, departe de a fi lătu o desvóltare mare și de a fi ocupatu în solitudinea nóstră acelu rangu, pe care trebuie se'lu aiba într'o tiéra, unde ea este singur'a sorginte de avutiă. Ne-amu marginitu, dicemu, în a servi de debusien alu industriilor straine, fără se damu tóta atentiunea bogatiilor ce cîntine în sinulu seu pamentulu Romaniei, bogatii minerale, care ar fi contribuitu la îmbunătățirea stărei economice a țării, ar fi fostu unu puternicu isvoru de prosperitate materială și morală. Și, cu tôte acestea, cătu de abundante sunt în acésta tiéra aceste bogatii naturale, conservate intacte? Carbuni de piétra, metale pretioase se gasescu pretutindeni în muntii nostri. Nici-o exploatare serioasă și sistematică nu s'a întreprinsu până adi. Capitalurile, neîncredietóre în acésta directiune, paru a nu fi în destulu dispuse se se îndrepte spre sfărmarea stratelor, care acopere carierele nóstre de carbuni, de feru etc.

Adeverulu e că, în acésta privintia, trebuia începutulu facutu mai de sus; trebuiau impulsione și încurajieri, trebuia o legislatiune celu pușinu, care se regulamentede o materia atātu de gravă și de unu interessu vitalu că aceea a exploatareii minelor.

Adi trebuie se constatam cu placere, că acestu primu pasu s'a facutu. D. ministru de lucrari publice a depus în senatu unu proiectu de lege pentru exploatarea minelor.

Prim'a cestiune care a trebuit se se rezolve prin acestu proiectu de lege, cestiune de care s'au lovit totii legislatorii în acésta materia este acésta: cui trebuie se apartie proprietatea unei mine?

Trei solutiuni deosebite s'au datu acestei cestiuni, trei sisteme de exploatare a minelor s'au adoptatu în diferite țări: Prim'a solutiune, aceea a economistulu Charles Comte, declara min'a proprietate publică; a dou'a, a lui Turgot, se rezolvă în favórea celui care a descoperitu min'a; și a trei'a, a economistilor Say, Dunoyer și Smith, favorabila proprietariulu solului.

Care din aceste trei sisteme érá celu mai de preferitu pentru tiér'a nóstră?

Evidentu că, avendu-se în vedere neînsemnătatea miscării industriale la noi în tiéra; basati înca pe faptul, că inițiativ'a privată a facutu fôrte pușinu în acésta directiune, nu se potea adoptă ultimele doue sisteme practicate în Americ'a și Angli'a; nu s'ar fi datu o mare impulsione dezvoltării industriei miniere, dacă se lasă proprietariulu solului libertatea absolută de a exploată o mină după bunulu seu placu. De alta parte, a se declară min'a proprietate publică, aru fi fostu a se aduce o vatemare dreptulu sacru alu proprietății. S'a alesu dar o sistemă intermediară: s'a recunoscutu dreptulu subsolului proprietariulu suprafeții, rezervandu-se statulu dreptulu de a învoi exploatarea minei printr'unu actu de concessiune, și a o regulamentă astfelu, că rezultatele ei se fia prospere și sigurantia publică se fia asigurată. S'a recunoscutu asemenea că, în casulu candu proprietariulu minei nu ar deveni și exploatare, se aiba dreptulu de a pricepe în folosulu seu și în modu perpetuu, asupra minei în exploatare, $\frac{1}{2}\%$ — $1\frac{1}{2}\%$ din venitul brutu alu minei.

Astfelu sunt principiile, pe care se basédia proiectulu de lege în regulamentarea exploatareii minelor. Dorim că elu se fia cătu mai neîntarziatu adoptatu de camere și aplicatiunea lui se aduca folóse reali statulu romanu.

(Urmédia proiectulu.)

Cronic'a straina.

Din Franci'a semnalaramu în nr. preced scirea despre nestramutat'a decisiune a guvernului și a potestății legislative de a observă neutralitate strictă față cu conflictulu turco-grecescu și a nu suferi se se vendia greilor arme din magazinele armatei francesce. Acum se scie și mai multu în acésta cestiune. Ministrulu de interne alu Franciei dete unu cerculariu, prin care în-pune auctoritatilor maritime cea mai strînsă datoria, că se pandéscă după tôte corabiile încărcate cu arme și munitiuni și aflandu de acelea, se le întórca cu forti'a din calea lor. Acésta s'a și întemplat înainte cu o septemana la Marsili'a, unde doue corabii cu arme și munitiune destinată anume pentru Greci'a fusera arestate, éra o corabia grecéscă încărcată totu cu arme, de si harteile 'i sunau că pentru Algiru, în realitate înse ea érá se se întórca dela unu punctu óră-care la Greci'a, fu asemenea ținută în locu în 26 Febr.

Mesuri de acestea prohibitive pentru arme, munitiuni, plumbu, feru, putiósă, salitru se întielegu și sunt usitate a se luă în casuri, candu însusi statulu respectivu, din care se espórta arme și materialuri, se afla în periculu de a fi atacatu. Franci'a înse, cu acésta mesura aplicată Greciei, pôte se dea unu testimoniu stralucitu de sincer'a sa neutralitate, niciodată înse cu aceea nu va împedecă versările de sange, pe cătu timpu, Angli'a, Belgi'a, Elveti'a și mai alesu fabricile colossale ale Americiei septentrionali vendu arme și munitiuni pe întrecute, la tóta lumea, uneori chiaru și la popóra, cu care prevedu că mane poimane voru avea a se bate chiaru statulu lor. Preste acésta, arsenalu mai mari séu mai mici se afla atātu în Turci'a cătu și în Greci'a; numai ambiu acei buni vecini plini de iubire unii cătra altii de vreo 600 de ani încóce, sémene fôrte, că astadata jóca Va-banque si voru se'si puna totu ce au pe o singura carte dicundu: „Domnu sau sclavu, imperatu sau cersitoriu.“

Resboiulu Angliei cu poporul africanu cunoscutu sub nume de Boer-i în tiér'a Trans-vaal, înca totu nu s'a terminatu, si ceea ce e mai memorabile în acea espeditiune bellica este, că trupele Angliei până acum n'au invinsu nici-odata, éra după scirea din urma au suferitu din nou perdere fôrte grea, adeverita prin buletine oficiale. Generalulu Colley plecase în 26 Febr. cu 720 ostasi se ocupe muntele Magaba. Despre rezultatu anunția doue telegrame din 27 și 28 Febr. că batali'a tînu în 27 dela 7 óre dem. până după am. la 2 óre si fu atātu de crunta, în cătu au caditu însusi generalulu Colley cu cătiva oficiali si din soldati abia au scapatu 100 de insi; cei mai multi au fostu ucisi, éra altii dusi în captivitate. Boerii au atacatu de patru-ori positiunile anglilor cu bravura extraordinară si cu neaudita despretuire a mortiei asiă, cătu anglii au trebuit se se aperse că desperati, de si fără rezultatu, din cauza că Boerii au arme minunate, se întielege, totu arme europene, chiaru și din Angli'a. Cu atātu e mai criminală negri'a comandantilor angli, că au ramas si asta-data fără reserva de munitiune. Acum se spune că guvernulu va trimite pe renumitulu generalu Roberts, care ainv însu pe afgani în Asi'a.

Din afara se mai vedu în diarie înca si urmatóriele sciri telegrafice:

Constantinopolu, 28 Febr. — Astadi s'a tînutu la palatu, în privirea cestiunii grecesce, unu mare consiliu, la care au asistatu toti ministrii actuali, cei cari au facutu parte din ministerele precedente și capii superiori militari. S'a hotaritu că responsulu Portii la notele ambasadurilor înmanate la 21 Februaru se arate, afara de procedur'a ce este a se urmă în negociările grecesce, concessiunile ce Pórt'a e dispusă a face preste cele coprinse în circular'a-i dela 3 Octobru, spre a mantîn pacea. Pórt'a va desemná în acelasi timp pe Serves-pasi'a presiedintele consiliulu de statu, si pe Ali Nizam-pasi'a, fostu siefu de statu-maioru, că împoterniciti otomani pentru a luă parte la negociările cu ambasadorii celorlalte siese poteri.

Berlinu, 28 Febr. — A séra, s'a seversitu în capel'a palatulu regal casatori'a principelui Wilhelm fiu alu principelui de corónă, nepotu alu imperatulu, cu principes'a Augusta-Victori'a de Augustenburg. După ceremonie, mare receptiune la curte, apoi prandiu de gala. Imperatu a ridicatu unu toast în sanătatea nouilor casatoriti. Se asigura că d. de Puttkammer, ministrulu instructiunii publice, și d. Schelling, secretariu de statu la justitia, voru remané în posturile lor si că d. Bitter, din ministeriulu de finantie, va administră provisoriu ministerulu de interne, până la numirea succesorulu comitetulu de Eulenburg.

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

— Primiramu dela o mana sigura urmatórie'a corespondentia dorerósa, tristă și misteriósa:

Giugiu, 15 Februaru 1881.

Unu paharu de veninu nebeutu.

În 14 ale curentei amu petrecutu la mormentu pe judele de tribunalu din Dev'a domnulu Arionu Marcusi, care a fostu transmis la Giugiu spre a substitui pe judele de cercu, care este și acum morbosu. — A scie o biografia a repausatulu, nu suntemu competenti, lipsindu-ne datele. Atăta scimu,

că în oficiul său a fostu modelu de dreptate și sirguintia; și tocmai pentru-că densul era dreptu, pretindea că și alții făcua cu densul se fia drepti. Dar fiindu-că acesta nu s'a întemplat, densul se află în lupta continuă cu cei ce nu'i respectau dreptul său. — Dupa-ce a fostu stramutatu dela tribunalulu din Alb'a-Jul'i a la celu din Dev'a, a fostu provocatu a'si dá dimissiunea; dar densul a respinsu acea provocare cu indignatiune.

Dupace a fostu tramisu la Giuagiu, a începutu a dá sentinție în limb'a română, firesce pentru romani. Presedintele tribunalulu pretindea, că sentințiile se se dea în limb'a magiara, fără respectu, că ore pricepu partile acea limba.

Asia a mersu lucrulu până acolo, că presedentele tribunalulu a datu ordinu în scrisu, că judecatoriulu din Giuagiu se lucre numai în limb'a magiara; urmarile acestei neîmpliniri a acestui ordinu nu'mi sunt cunoscute. Dar sôrtea a voitu altu-mentrelea; și paharul acesta a trecut dela repausatulu; fiindu-că ordinulu de eschiderea totală a limbei române din oficiu a remasu pe mēsa necetitu de judele Aritonu Marcusiu, pe care l'a rapitu môrtea tocmai în acele momente, cându era se se împlinēsa acelu ordinu nefericitu.

Pe lângă toate aceste din gremiulu tribunalulu dela Dev'a s'au tramisu trei membrii spre a asistă la ceremoni'a funebrală; din Orascia încă au venit unii amici de ai repausatulu, cari toti au alinatu celu puțin momentanu dorerile neconsolabilei dōmne veduve, și ale unei fiice remase de neuitatulu d. Aritonu Marcusiu.

Fia'i tierin'a usiōra!

Unu caletoriu.

Sciri diverse.

— (Primulu concertu ordinariu din anul acesta) alu „Reuniunei române de cantari din Sibiu” anunțiatu pe sēr'a din 27 Febr. și amanatu din cauze neprevădute, avu locu mercuri în 2 l. c. în sal'a „Reuniunei germane de cantari din Sibiu.” Acestu concertu, care în ceea ce concerne piesele executate de către corulu mestecat, se insira în modu demn și egal concertelor anterioare, a castigat o însemnatate și un interesu palpitant prin concursulu oferit de către d-lu George Dima, elevu alu conservatoriulu din Lipsa și professoru de muzică în Brașov. Că simpli recensenti n'avem pretensiunea și nici nu se pōte așteptă dela noi a face o critică analitică și meritoria a valōrei muzicale ce o au singuratecele piese, din care a fostu compusă program'a concertulu și nici despre modulu cum au fostu ele executate. Cu toate acestea credem înse, că nu ni se va luă în nume de reu, dacă și de astădată ne permitem a face o modestă dare de sēma despre concertulu, la care amu avutu plăcerea a fi presenti.

Prim'a piesă „Gondoleta”, poezia de V. Alexandri, muzică de Flechtenmacher, cantată de corulu reuniunei, a introdus concertulu. În pies'a a două „Le reveil du lion” pentru pianu à 4 mains de Kontsky, avuram surprinderea se ascultam batendu pianulu pe cei doi tineri frați Aurelu și Iuliu bar. de Popu, cari prin joculu loru firmu și inteligentulu au meritatu pe deplinu încurajătoarele aplauze ale numerosulu publicu. Romant'a „La o tinera fēta” și „Marsiulu ostasiescu” de A. Flechtenmacher cantate ambele de coru, au fostu onorate cu vine aplauze și cu deosebire „Marsiulu ostasiescu”, care a fostu cantatu cu precisiune și temperamentu energicu. Sentimental'a și aprōpe lugubr'a aria „Asra” de A. Rubinstein, precum și „Cei doi grenadiri” de R. Schumann, cantate solo de către d-lu George Dima au avutu unu succesu stralucitu, atātu prin executarea loru eminentă, cătu și prin contrastulu muzicalu ce distinge aceste două piese un'a de alt'a. Cea dintai plină de sentimentu, de unu doru nemărginitu, de o melancolia profundă, nefinită și concentrată, te face se resimți și se iti aduci aminte de cele mai secrete doreri ale ānimei, pe care le credea pierdute în desiertulu uitarei și alu singuratatiei, ēra cea de a două te face se iti simți ānim'a palpitandu de curagiu și sangele inferbentandu-ti-se în vine, gat'a de luptă și mōrte. Că d-lu George Dima a facutu o alegere cătu se pōte de fericit cu acele două numere și că au știutu cuceri nu numai audiulu, dară a emotionă și ānimile auditoriloru sei, i-au probatu repetitele și freneticele aplauze ale publiculu.

Valsulu „Alintat și leganatu” de Josef Gyra este o gentilă compozițiune, care așa cum a fostu cantată de coru, a fostu bine primită și a plăcutu cu preferință acelei parti a publiculu, care juna și dantiatōre, își reamintea farmecele și incantările gustate în decursulu nopților de balu, cându Ea și Elu sau Elu și Ea șburau „alintat și leganatu” pe luciulu parchetelor, cu fatia stralucindă de fericire și cu ochii amorosi, sau și cu ānim'a înghiatiată, mută și cu privirile instigate de dureri fără finitu. Cine cunōșce și cine ar fi în stare se numere tōte acele ānime, pentru cari unu vals a fostu joculu triumfalu alu amorului victoriosu, sau și „cantarea lebedei” pentru unu amoru ce abea încoltise?

Necontestabilu este, că marea și solemn'ă „Aria” din oratoriulu „Paulus” de F. Mendelssohn-Bartholdy cantată de d. George Dima a fostu în tōte privințele pies'a de bravura a programei acestui concertu. În cătu pentru „Creatiunea”, oratoriu de J. Haydn, partea III în care cei trei solo au fostu cantati de d-n'a Ana Moga (archangelu Gavrilu), d-siōr'a Elena bar. de Popu (Eva) și d-lu George Dima (Adam), avemu curagiu a afirma, că în nici-unulu din concertele Reuniunei nōstre de cantari de aicea, n'amu auditu o piesă cantată cu mai multă inteligentia, mai rotundă și mai bine interpretată, de cătu cum a fostu această. Cele două sopraniste, că și basistulu au fostu la înalțimea dificililor probleme muzicale, pe care o au deslegat în modu stralucitu, ēra corulu a fostu multumitoru, ceea ce publiculu a și recunoscutu prin repetitele sale aplauze.

Acompaniamentulu pe pianu pentru numerii cantati de d-lu G. Dima și pentru partea III a oratoriulu din „Creatiunea” lui Haydn l'au executat d-n'a Minerva Brote, ēra pentru numerii cantati de coru, dirigentulu acestuia d-lu C. Fröhling, preste ale carui silinție și merite nici de astădată nu potemu trece cu tăcere.

Parasindu sal'a concertulu sub variile impresiuni și emoțiuni ce am încercat în decursulu acelor două ore, n'am putut uită acele triste și dureroase cuvinte din testulu lui Asra, în care sclavulu dice: „că elu aparține acelei ginte, care cându iubesc, mōre” și ne întrebam, dacă ore și sôrtea romanulu se fia asemenea cu a sclavulu aceluia? În realitate se pare a fi așa; dară noi suntemu convinși, că romanulu aparținendu gintei latine, trăiesce și pōte trai numai dacă va iubi totu ce merita a fi iubit. A nu iubi și a fi mortu pentru individulu că și pentru natiuni întregi, este identicu. Se iubim deci totu ce este idealu, frumosu, nobilu și sublimu, dacă voim a trai și a fi vii.

—i.—g.—b.—

— (Balulu romanu din Bud'a-Pest'a) pe langa reșit'a splendidă, a avutu și unu rezultat favorabilu materialu. S'a predat societății „Petru Maior” venitulu curat 1000 fl. Patronesele au contribuit: dn'a Tisza 380 fl. (din care suma pentru biletele primite 280 fl.), contessa Károly 215 fl., d-nele Catarina Gallu 200 fl., G. Joanoviciu 115 fl. Domnitoriulu Carolu a tramisu 100 fl. Va aparē în curendu o socōta publică despre tōte venitele și spesele.

Bud'a-Pest'a, 1 Martiu 1881.

Cu stima

J. Dragosiu.

— (Urmările funeste) ale denunțiarilor făcute din Brașov asupra funcționarilor din comitatulu Făgărașulu înainte cu două luni, s'au datu pe față. Doi funcționari municipali și alții comunalii sunt suspinși și trasi în cercetare. În afaceri de acestea fatali ne stau de înainte patru articli în cinci cōle dese și alte trei corespondențe particulare. Se le publicam? Dacă voim că se'si bata jocu strainii de noi, atunci auctoriiloru se ne cēra publicarea; dacă nu voru, se aiba pacientia, că-cī o gangrenă că aceea cere cu totulu altă operațiune radicală, o specie de lapis infernalis.

Post'a redacțiunei.

— Sinc'a-vechia, 28 Febr. Dacă credi că ai fostu calumniat în Brașov și că redacțiunea nu voiesce se'ti comunice numele calumniatorulu, precum nu ar face nici alt'a, iti rămâne numai calea judecătōriei. La o luptă personală, miserabilă, mascată, nu cunōșce nimeni altu espedientu.

— Din cerculu notarialu alu Sierbului, 25 Febr. Despre diverse abuzuri. Nu e

subscrisă de nici-unu nume. Vinu 5—6 persoane în jocu; cine se ia răspunderea asupra sa? Ne rogamu din nou, se se tina de regula strictă, că scrisori, ai caror auctori își ascund numele chiaru și de către redacțiuni, nu se publica nicăiri.

— Gherl'a, 1 Mart. Se va face.

— Beiusiu, 1 Martiu. Cându se o traducem? Binevōiti a comunica așa ceva în traducțiune.

— Orasci'a, 26 Febr. O expedițiune că cea cerută de DV. este aprōpe preste potinția, nicăiri practicăta.

— Paclisi'a pr. Hatiegu 1 Martiu. Fōrte cu greu. Vomu vedea.

Pretiriile cerealeloru

și altor obiecte de traiu au fostu la

4 Martiu st. n. în Sibiu:

Grâu, după calitate	1 hectolitru fl.	6.80—7.80
Grâu, amestecat	1 „	5.30—6.30
Secară	1 „	5.30—5.70
Papusiou	1 „	3.—3.40
Ordiu	1 „	—
Ovesu	1 „	2.10—2.40
Cartofi	1 „	1.60—2.—
Mazare	1 hectolitru fl.	9.—10.—
Lințe	1 „	11.—12.—
Fasole	1 „	5.—5.50
Lard (slanina)	50 Kilogram.	35.—36.—
Untura (unsōre topită)	50 „	30—32½
Carne de vită	1 „	44—46
Oua 10 de	—	—25

Cursulu burselor din Vien'a și Pest'a

în 3 Martiu st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de aur unguresc	112.60	112.25
I emisiune de oblig. de statulu dela drumulu de feru orientulu ung.	85.15	85.50
II emisiune de oblig. de statulu dela drumulu de feru orient. ung.	102.25	—
Oblig. de statulu dela 1876 de ale drumulu de feru orient. ung.	87.75	89.—
Împrumutulu drumuriloru de feru ung.	127.25	127.25
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământulu	95.75	96.75
Obligațiuni ung. cu clausul'a de sortire	95.—	95.—
Obligațiuni urbariale temesiane	95.50	95.—
Obligațiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire	93.70	93.50
Obligațiuni urbariale transilvane	93.75	94.25
Obligațiuni urbariale croato-slavone	96.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea diecimii de vinu	94.50	94.50
Datorie de statulu austriac în chartie	73.70	73.50
Datoria de statulu în argintu	76.—	74.50
Rent'a de aur austriac	89.95	89.60
Sorti de statulu dela 1860	130.25	130.—
Acțiuni de banca austro-ung.	815.—	816.—
Acțiuni de banca de creditu ung.	267.—	267.—
Acțiuni de creditu aust.	289.50	288.75
Sorti unguresci cu premii	115.—	115.—
Argintu	—	—
Galbini imper.	5.52	5.53
Napoleonul	9.29	9.30
100 marce nemțiesci	57.90	57.30

Cursuri de București în Lei noi (franci).

1 Martiu st. n. 1881.

Obligațiuni rurale din 1864 convertite cu 6%	l. 93.— b.
Împrumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	109.— „
Obligațiuni dominiale cu 8%	105.— „
— Creditu fonciariu ruralu cu 7%	102.— „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	95.½ „
Împrumutulu municipalu alu capitalei din 1875 cu 8%	102.— „
Acțiunile caliloru fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	56.65 „
Obligațiuni din 1868 cu 6%	100.90 „
Prioritati cu 8%	— „
Acțiunile banței Romani'a din 1869	290.— „
Daci'a, comp. de ascur. din 1871 act. (fr. 500) 8%	200.— „
Romani'a, compania de ascur. din 1875 cu 8% act. (200 l.) platitu 100	75.— „
Rent'a română din 1875	85.— „
Diverse:	
Argintu contra aur	101½
Bilete hipotecare contra aur	101¼
Florini val. austriac	2.15 „

Celoru ce edifica spre știință!

Spre a folosi onoraturulu publicu în cercu și mai estinsu cu pracs'a mea castigată în mai multi ani, după terminarea studiiloru în Padu'a, pe terenulu arhitecturii în țeri din afara și în această țieră; facu cunoscutu cu tōtă stim'a, că primescu totu felulu de edificari în ori-ce stilu, facu reparațiuni și la ordinu găsescu în deosebi schizze, planuri și preliminar de spese, tōte pentru pretiriile cele mai moderate.

Blasiu (în Ardealu), în dio'a publicarei.

Aug. Mazzuchi,
arhitectulu archidieceșei
gr.-catolice.

(5) 2—3

Editoru și redactoru responsabil: **G. Baritiu.**
Tipariulu lui **W. Krafft.**